

Patrocinium Defvntorvm

Hautin, Jacques

Leodii, M.DC.LXV.

§. 1. Mœror ingens, quia jactura damnosa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79679](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79679)

CAPUT QUINTUM.

De annexis jacturæ beatitudinis.

ARTICULUS I.

Tristitia piorum manium ex jactura gloria, quam consequi debebant, æterna.

PRÆFATIO.

187.
Jactura
graduum
beatitudi-
nis, quam
acerba se-
cundum
Suarium.

OEENA damni non modò dilationem beatitudinis includit, verum etiam adjunctam præbet privationem gloriæ, quam pii manes obtenturi erant, nisi per eorum, dum viverent, fœcordiam steteret. Quanta verò tristitia ex hoc velut fonte emanet, ex hac magni Sparii sententiâ collige. *Existimo, ait, tristitiam illam, ut est pena per se imposta ad purgationem culpæ, magis esse de gradibus beatitudinis perpetuè amissis, seu non lucratis propter orium, & venialia peccata; quàm propter solam dilationem beatitudinis aliquando consequendæ, & hoc igitur modo gravius tristantur animæ imperfectiores, & quæ maiorem reatum habent.* Ita ipse tract. de Purgat. Qui quidem sententiæ suæ causam non adscribit, credo quòd abundè per se clarum autemet, æternam gloriæ aliàs consequendæ jacturam, temporali damno gloriæ brevi post obtinendæ, præferendam esse, ac proinde tristitiam ex æternâ jacturâ graviolem, quàm ex temporali percipiendam. Verumtamen res hæc latiùs fundenda, & more nostro æstimanda est. Quare dicendum primò, quàm talis jactura damnosa sit. Deinde quàm turpis: ex quibus faciliè innotescat, quàm acerbam creet tristitiam.

§. I.

Mæror ingens, quia jactura damnosa.

188.
Superat
mærorem
ex dilatio-
ne beatitu-
dinis, prop-

DAMNI autem gravitas expendi potest ex iis, quæ hæctenus disputavimus. nam si privatio visionis beatificæ, vel ad breve tempus qualibet damna, jacturæque quorumlibet bonorum, immen-

sùm superat: Si amoris beatifici subtractio ^{per æterni-} etiam temporaria, non minoris faciendæ ^{satem.} est: Si denique, & gaudii beatifici brevis jactura tantidem censenda: quanti fiet amissio æterna, & visionis, & amoris, & gaudii beatifici, cujus lucrum per vecordiam nostram nobis perierit? Siquidem æternitas ingens pondus iis rebus adjungit, quascumque seu felices, seu infelices afficit. Nec causa latet. Quippe quia æternum infinitis diebus, infinitis annis, infinitis millionibus annorum durabit. Quamobrem acquisivisse, vel amississe æternam gloriam, est infinitos gloriæ dies, infinitos annos, infinitos milliones annorum lucri fecisse, vel perdidisse; quemadmodum & æternum pati, est infinitis millionibus annorum pati. Quare sicut impios manes nihil æquè excruciat, atque æternitas tormentorum, ita pios nihil perinde afflicta, atque damni illius æternitatis. Quod ut mentem pii Lectoris magis feriat, duo paradoxa in medium profero, quæ etiam studium salutis animarum vehementer accendere possunt.

Aio igitur plures laudis, ac gloriæ divinæ actus procurari, unius, vel puelli animæ salute, quàm hæctenus in orbe terrarum acquisitum à mortalibus sit; plures etiam, quàm jam in eo acquirantur, aut postmodum ad finem usque acquirendi sint. Item pronuntio plura peccata caveri, plùsque ad eò injuriæ divinæ, si unicam animam tartaro arceas, quàm cavisses, si omnia quæ fuere, sunt, & erunt, mortalium crimina impedires. Causa utriusque pronuntiat, una æternitas. Nam mortalium flagitia, virtutisque actiones, quia tempore circumscribentur, finem habebunt, beatæ verò animæ laudes, & damnatæ maledicta, quia æternitati adæquabuntur, fine, ac numero carebunt. Quæ etiam causa efficit, ut si mille mundorum pias, impiasque actiones, cum unius felicitis, aut infelicitis animæ laudibus, aut maledictis cõferas: illæ his omninò sint cessuræ. Cùm igitur pii manes jacturam fecerint complurium gloriæ, ac beatitudinis graduum, quos

189.
Demon-
stratur.

Patrocinium Defunctorum. Lib. I. 59

quos si libuisset, facile adepti fuissent, & iacturam quidem æternam, profecto nec detrimentum illud nostrâ mortalium mente æstimari, nec tristitia ex eo profecta capi potest.

190. *Quomodo fiat hæc iactura.* Sed tamen iuvat tantisper id genus iacturæ distinctius contemplari: Et prius expedit meminisse omni actioni viri boni inesse triplicem vim, augendi scilicet gratiam habitualem impræsentiarum, & postea in cælo gloriam, cuius illa gratia semen est, tum & satisfaciendi pro pœnis alioqui debitis, denique auxilia gratiæ actualis impetrandi, quibus fretus, excitatusque animus bonas actiones cumulare possit. Ex quo conficitur, quoties quis culpam aliquam committit, eum iacturam facere augmenti eius gratiæ, gloriæque, quâ rectè tum agendo potiretur, & insuper illius, quam beneficio gratiæ actualis impetrandæ acquirere valeret. Inest autem hoc discrimen inter mortalem, venialémque noxam: quod mortalis de statu merendi hominem deturbet, secus venialis; id est, quod illa quamdiu minimè deleatur, impotem reddat gratiam habitualem, atque adeò gloriam augendi, non autem venialis; illa item beneficiis, subsidiisque divinis indigniorem, ineptioremque efficiat, ac proinde gratiæ habituales egentiores.

191. *Ex hac defunctorum lacryma.* Ex hoc igitur fonte promanant piorum defunctorum lacrymæ: hoc gratiæ, gloriæque detrimentum oppidò lugent. Quot enim peccatis inficitur humana vita? aut quæ illius pars ab iis immunis est? quantum igitur hinc perit gloriæ aliàs consequendæ, quantum doloris defunctis inurit? quid dicam de illâ gratiæ, gloriæque iacturâ, quæ fit per neglectum gratiarum actualium ad virtutis opus impellentium? Nam & hæ frequentissima sunt: stat enim Christus perpetuò ad ostium cordis nostri, pulsatisque foribus instat, ut admittatur ad maiorem amicitiam, unde gratia nobis major, ac major in dies concilietur. Sed ingrati, recordésque gratiam cum ejus auctore, necessitudinémque divinam repudiamus, ex quo ingens quoque gloriæ cælestis quæstus nobis perit.

192. *Non quando fit sine culpa.* Et si quidem citra omnem culpam obnitimur impulsibus divinis, ac vocationibus, uti contingere potest, dum merum consilium, non præceptum sequendum proponitur, non video cur pii manes inde tristitiam hauriant. Nam tristitia illorum rationem pœnæ habeat oportet, refertur enim ad pœnam damni. Porro pœna culpæ respondet, quam hîc ponimus esse nullam. Nec refert quod neglectus ille culpæ omninò expers cadat sub detestationem,

& odium defunctorum. Nam & Beatis, & iis ipsis defunctis citra tristitiam odio esse potest, neque facile admiserim quidquam præter Numinis offensam, cuius rei sint, ejusmodi tristitiam eis inurere, ne pœnam, quam non sunt commeriti, patientur. Nec dicas mortalium tristitiam ex neglectis citra omnem culpam consiliis nasci posse. Hæc enim rationem pœnæ non necessario fortitur.

Sed enim neglectus gratiarum actualium culpâ vacare non solet. Primum quod auctoribus D. Thoma, ejusque discipulis, non datur actio neutra; live nec bona, nec mala; quoniam igitur neglectus ille bonus esse nequit, cum honesto fine non ornatur, malus sit necessum est. Deinde quòd impulsibus divinis oblisti non solear, nisi ex affectu minus recto, nimiam cupiditate quietis, aut delectationis sensilis, quam cupiditatem satis apud omnes constat ad noxam pertinere. Præterea quòd iisdem impulsibus moveamur ut plurimum ad id, quod est officii, & alicujus virtutis, ut temperantiæ, prudentiæ, modestiæ, legibus præscriptum est, aut quod exigitur ad custodiam disciplinæ religiôsæ, aut Christianæ, ad vitandam proximi offensionem, & ejusmodi, quibus omnibus non parere, crimen, atque adeò pœnâ dignum est.

Ergo, & gratiarum actualium neglectus 193. *Rarò autem neglectus gratiarum culpa vacat.* Ergo, & gratiarum actualium neglectus 194. *Hinc ex neglectu gratiarum dolor.* fons est copiosus damporum gratiæ habituales, & gloriæ, & quod huic consequens est, defunctis fons uberrimus gemituum, ac lacrymarum est. Tum verò maximè dum succurrit piis manibus ea fatalis mensura, seu peccatorum, seu nominatim ingrati tudinis suæ in subsidiis, beneficiisque divinis repudiandis: quâ mensurâ impletâ, alter ille fons benignitatis divinæ iis exarescere cœpit, aut si malis, lentius, tenuiterque fluere. Quò factum, ut emergendi potius è periculo æterni interitus, quàm gratiæ, gloriæque cumulandæ deinceps curam susceperint, potiusque timore, quàm amore ad officium sint compulsi.

195. *Conferetur hæc iactura cum aliis.* Quis porro non verbis, nec enim fieri potest, sed vel mente exprimat vim doloris quam tanta calamitas defunctis infligit? Quid enim? Esau primogenitus Isaac, audito fratrem Jacobum patris benedictionem sibi surripuisse, *irruit clamore magno, & conserenatus, ait, Benedic etiam & mihi, pater mi, & statim conquerens apud patrem: Juste, ait, vocatum est nomen eius Jacob; supplantavit enim me en alterâ vice, primogenita ante tulit, & nunc secundò surripuit benedictionem.* Ita quidem ipse. At longè alia piis manibus querendi materia est; non enim alterius fraude,

fraude, sed culpâ, & vecordiâ suâ Patris æterni benedictione orbatî sunt, non illâ, quæ de rore calî, & de pinguedine terræ abundantiam frumenti, & vini tribueret, sed eâ, quæ singularem æternæ gloriæ prærogativam impertiret. Nero auditâ Galliarum defectione, licet homo excors, adeò tamen indoluit, ut caput ipse suum præ doloris impotentia diverberaret. Verùm quid iactura Galliarum, quæ puncti huius, id est orbis terrarum, particula est, ad iacturam immensæ opulentia, gloriæque, quæ defunctis manebat, nisi suâ ipsorum socordiâ amissa fuisset. Samnietus Ægyptiorum Rex, ad filia conspectum, servulæ habitu, ritûque aqutum euntis, ad filii item complorationem, dum ad supremum supplicium ducebatur, immoto stetit vultu: At amicum hominem fortunis eversum mendicatò cibum quærentem contemptus, neque lacrymis temperavit, neque ab apertâ lamentatione abstinuit, causamque rogatus, respondit, domestica illa mala multò esse maiora, quàm ut fieri possent, amici autem è felice miseriam sortem sibi visam esse dignam, quam fletu saltem prosequeretur. At quæcumque illa mala domestica, illa Regiæ dignitatis, liberorum cum servitute, ac morte commutatio, nihili censenda sunt, si gloriæ, claritatisque piorum manium, quam integrum iis erat consequi, cum longè inferiore sorte commutatio attendatur. Est enim immensum inter sortem utramque intervallum, sive quia ingens numerus gratiarum actualium, ac propterea ingens cumulus gratiæ, gloriæque ab iis viventibus rejectus, in æternum perit, non modò ad aliquot annos, ut sceptrâ, ac coronæ Regiæ, sive quod intervallum non possit esse tam exiguum, inter unius, & alterius Cœlitum gloriam, quin propter illius pretium, & excelsum non debeat summum æstimari. Denique ut contentionem hanc definamus, nemo capere mentè possit vim mœroris, quâ obrutum fuisse necesse est Carolum tertium Imperatorem Crassi nomine, qui Francofordiæ ex Imperio deturbatus, ab omnibus etiam famulis triduo integro desertus, fame perisset, nisi Luitbertus, Archiepiscopus Moguntinus hominis sortem miseratus, aliquot diebus eum pavisset. Qui quidem Carolus ab Arnulpho Imperii successore, ac patruæ suo, cum victum saltem efflagitasset, pagum quemdam in Sueviâ, cui nomen Neiding, ad vitæ subsidia obtinuit, ibique inglorius deinceps, & abjectus egit. Verùm, & summa ista iactura Imperii Occidentalis, & illius humili

cum dominio commutatio, etsi acerbissima per sese, tamen jucunda videbitur, si piorum manium iacturæ comparetur. Hi enim tot regna, & imperia, tot, inquam, regias, & Cæsareas dignitates, juraque regia amittunt, quot cœlestis gloriæ gradus, quoniam unicuique gradui cœli regnum debetur. Cum ergo sint infiniti, non minus amittunt, quàm si infinita regna amitterent.

Itaque gravissimè dolet piis manibus tam ingens iactura. Quàm enim dulce sapit lucrum immensæ gloriæ, brevi hujus vitæ (quæ Christo teste mercatus est, & negotiatio) labore, & industria partum, tam graviter cruciat pios defunctos non esse partum; ideòque illius iactura continenter, atrociterque eos ferit.

Jam itaque sero nimis experiuntur veritatem hujus Siracidæ sententiæ cap. 16. *Da, & accipe, & iustifica animam tuam, ante obitum tuum operare iustitiam, quoniam non est apud inferos invenire cibum.* Quem locum sic rectè exponit noster Alvarez Pazius de adeptione virtutum l. 3. p. 5. sect. 5. cap. 3. Quasi dicat ille Sapiens: *Accepisti divinitus rectè vivendi subsidia: fac ergo, ut ea ad Dei gloriam, atque ad rectè vivendum conferas, & ita Deo velut illa reddas, quo pacto nova recipies, iisque gratiam, ac iustitiam augebis. Ante obitum bonis operibus incumbere, quia post illum, non est tibi spiritalis copia, cibi, inquam, quo anima vegetari, ac crescere gratiâ, meritisque possit.* Quo sensu Salvator sic suos affeclas alloquitur Joan. 6. *Operamini non cibum qui perit, sed qui permanet in vitam æternam, quem filius hominis dabit vobis.* Experiuntur sanè hujus pronuntiati veritatem, quoniam quæ toties se obtulit occasio gratiæ acquirendæ, jam iis omnimò perit; jam perit tempus. *Juravit enim Apocalypiticus Angelus per viventem in sæcula sæculorum, quia tempus non erit amplius.* Etsi enim de extremis diebus locus hic intelligatur, quando deinceps temporari, ac mutationi nihil erit obnoxium, tamen & de piorum manium statu accipi potest, quibus æternitatis iter ingressis, nulla postmodum meritorum copia obtinget. Ergo cum amara Synteresi obversatur illis illud quoque Ecclesiastici cap. 64. *Fili conserva tempus, quippe rem omnium pretiosissimam, & omnium bonorum feracem, si rectè utare.* Hoc item Apostoli ad Galatas 6. mentem illis perpetuò urget: *dum tempus habemus, operemur bonum, tempore enim suo metemus non deficientes.* Denique recurrit assidue, sed ad cumulandum mœrorem, illud Ecclesiastæ c. 9. *Quodcumque*
facere

196.

Quam doleat defunctus ea iactura.

197.

Quia tempus merendi perit.

Patrocinium Defunctorum. *Lib. I.* 61

facere potest manus tua, instanter operare, quia nec opus, nec ratio, nec sapientia, nec scientia erunt apud inferos, non, inquam, ab obitu quidquam horum proderit ad mercedem, ac propterea non erit, quia quasi non esset, sic erit. Quod quia ulu suo, certaque conditione tenent defunctorum animæ, scilicet intolerabili dolore torquentur.

S. 2.

Eadem jactura turpis.

198.
*Ob repudi-
ationem
gloriæ à
Deo pri-
mum desti-
nata.*

ET tamen vehementer exaggeratur dolor hic ex turpitudine, probròque, quod hujusmodi jacturâ contingeret. Nimirum jam inde ab æternitate decreverat omnium Conditor Deus, hunc, vel illum ad excellentem gloriæ gradum provehere. In hunc finem gratias actuales abundè destinâret: neque liberalior in destinando, quàm in distribuendo fuit. Verùm ingratus, ignavusque homo, gratias repudiando, inertiaque succumbendo effecit, ut prior illa voluntas frustraretur, novaque conciperetur de conferendâ ipsi gloriâ longè inferiore, ea scilicet, quæ meritis ejus, longè quàm Deus experietur, minoribus æquaretur. Id verò quàm homini illi probrosum! quanto pudore dignum. Certè ut decretum divinum, hominem evehendi ad beatitudinem, majoris momenti est, quàm decretum mille præstantissimos procreandi mundos, eosque Seraphinis sexcentuplo nobilioribus omninò refertos: ita (si rem æquâ, atque ut aiunt, Sanctuarii trutinâ expendas) turpius est, decretum illud prius ignaviâ suâ irritum facere, quàm mundi hujus, imò mille nobilissimorum mundorum ordinem, statutumque cursum eadem ignaviâ perturbare, aut prorsus perdere, & pessundare. Jam vide, quàm turpe sit non mundum, sed angulum mundi inertia, insipientiaque suâ perdere. Quid enim de Sinenibus dicam? apud quos Ducibus omninò capitale est, teste Reverendo Patre Martino Martinio inde reduce, si milites vel seditione, vel gravi civium Regi Sinesi subjectorum vexatione, etiam citra Ducum culpam, peccarint. Et quot Europæis exercituum Imperatoribus, Rerumpublicarum administratoribus; aliisque adèd probrosos visum est, non benè perfunctos esse suo munere, ut præ pudore, mortem sibi consciverint? Quàm intolerabile quibusdam Regibus ob regnum ignaviter gubernatum attonso in Monachum, cœnobiis includi, omni gloriâ, ac regendi dignitate orbato? Quàm dedecorofum Constantino Mono-

macho Orientis Imperatori, ob destitutos per avaritiam præfidiario milite imperii fines, barbarorum incurfibus, ac deinde dominatui, imperium aperuisse? Quale igitur esset ordinem totius Universi pervertere, & cum id pro nihilo censendum sit ad perversionem ordinis, quem Majestas illa suprema statuerat in gloriæ gradibus tibi procurandis, quàm illud pudendum homini per suæ vitæ pravitatem Deum cogere, ut hoc decretum suum abroget: si quidem, ut dixi, cœlesti trutinâ rem ponderemus? juxta quam minimus etiam gratiæ gradus mille mundis est præstabilior.

Accedit, quod in eo ipso summa quædam vecordia, & ingratitude sita sit, non enim aliò spectabat decretum illud, quàm ad cumulum gloriæ, beatitudinisque illius, qui ipsum facit irritum. Si igitur ille filius Regis, aut Principis vecordissimus, atque in parentem ingratiſſimus esset, qui ultro, & dedita operâ id efficeret, quod nosset, & ingratum fore, & seipsum coronâ, imperioque indignum reddere; quàm detestanda erit ea hominis vecordia, immensis gloriæ cœlestis, id est, visionis beatificæ, amorisque, ac gaudii pariter beatifici thesauris sibi ab æterno præparatis, indignum se per meram inertiam, insanamque libidinem reddentis.

Hæc igitur jactura piis manibus luctuosissima est: maxime cum intelligant, eam suam gloriam non tantum sibi, sed & Deo potissimum decessisse; hinc enim turpitudinem suam, ac dedecus mirum in modum exaggerari agnoscunt. Nam si omnium animis detestandus esset ille, qui optimum Numen sciens ac volens frustraret gloriâ, quæ ex aliquo sodalio Immaculatæ MARIÆ, aut ex aliquo festo die, exempli causa, Venerabilis Sacramenti efflorescit, profectò omne genus detestationis humanæ excedit ea vecordia, quæ eidem Numini, non Sodalitii modò, aut festæ lucis honor alijs reddendus deperit, sed longè amplior, quàm concipere, nedum eloqui possimus: quoniam ut amor Dei in patria, authore Lessio aliisque plurimis, incomparabiliter perfectior est ejusdem amore in viâ: sic ut ad illius perfectionem hic aspirare nequeat: ita gloria ex visione beatificâ, eique admenso amore in Deum redundans incomparabiliter præstat gloriæ, quæ à mortalibus in eundem Deum potest dimanare. Quamobrem tantus hinc erumpit dolor defunctorum, ut affirmare austum pudorem generosissimorum mortaliū ex quolibet dedecore, infamiâque ortum, isti pudori unius è piis manibus multum cedere. Itaque nunc demum

199.
*In quo in-
est ingra-
titude.*

200.
*Et pudoris
ingentis
materia.*